

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN MESLEKİ KAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

¹Ayşe Feray ÖZBAL^{ABCDE}

²Arıkan EKTİRİCİ^{ABCDE}

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

C Veri Analizi (Statistical Analysis)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkanların Sağlanması (Funds Collection)

Özet: Bu çalışmanın amacı, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin mesleki kaygı düzeylerinin yaş, cinsiyet, üniversite, sınıf düzeyi, anne-baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyi değişkenlerine göre incelenmesidir. Çalışmaya 6 farklı üniversiteden 208 kadın, 303 erkek olmak üzere toplam 511 öğrenci katılmıştır. Verilerin analizinde, cinsiyet ve yaş değişkenleri için Bağımsız Örneklem t-testi; sınıf, üniversite, anne-baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyi için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda Öğrenci/ İletişim Merkezli Kaygı ve Atanma Merkezli Kaygı alt boyutlarında cinsiyete göre, Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı ve Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı alt boyutlarında yaş gruplarına göre anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır ($p < .05$). Üniversite, anne-baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyi değişkenlerine göre ise anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p > .05$). Sonuç olarak, cinsiyete göre ortaya çıkan farklılığın toplumsal değerlerden, yaş gruplarındaki farklılığın ise mesleki yeterlilik ve donanım eksikliğinden kaynaklandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Mesleki kaygı, Beden eğitimi, Beden eğitimi ve spor öğretmenliği

¹Sorumlu, yazar, Kastamonu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

²Anadolu Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi

EXAMINING OCCUPATIONAL ANXIETY LEVELS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TEACHER DEPARTMENT STUDENTS

Abstract: *The aim of this study was to examine the occupational anxiety levels of physical education and sports teacher department students in terms of age, gender, university, grade level, mother's and father's educational levels and family income. A total of 511 students (208 female, 303 male) from 6 different universities participated in the study. Independent samples t-test for gender and age variables; One-way Analysis of Variance (ANOVA) was used for grade level, university, mother's and father's education levels and family income. Significant differences were found in Interaction With Students, Occupational Exam subscales in terms of gender; Interaction With Students and Individual Self-Development subscales in terms of age ($p < .05$). There was no significant difference according to university, mother's and father's education levels and family income variables ($p > .05$). As a result, It can be concluded that the significant difference between gender groups is derived from social values, and the difference in age groups is due to lack of occupational qualification.*

Keywords: *Occupational anxiety, Physical education, Physical education and sports teacher*

SUMMARY

Aim: Anxiety is a situation that arises in relation to the individual's plans and expectations, especially for the future (Uludağ ve ark., 2014). In other words, anxiety discusses how the individual interprets certain situations and the feelings associated with this interpretation. From this point of view, the aim of this study was to examine the occupational anxiety levels of physical education physical education and sports teacher department students in terms of different variables. **Method:** 511 university students from Afyon Kocatepe University, Cumhuriyet University, Dumlupınar University, Kastamonu University, Pamukkale University and Gazi University participated in this study. Teaching Occupation Anxiety Scale developed by Cabı and Yalçınalp (2013) was used as data collection tool. Teaching Occupation Anxiety Scale consists of 8 subscales (Job Oriented, Socio-Economic, Interaction with Students, Colleagues and Students' Parents, Individual Self-Development, Occupational Exam, Adaptation, School Management) and 45 items. The items were scored from 1 to 5 as "I am very worried", "I am extremely worried", "I am partially anxious", "I am less concerned", "I am not anxious". In addition to the scale, students were asked to fill in the demographic information form which includes questions about gender, age, mother's and father's education levels, university, grade level and family income. The study was conducted in the Fall Semester of 2015-2016 academic year. SPSS 21 was used to analyze the data. **Findings:** Cronbach alpha values were calculated as .940 for "Job Oriented", .876 for "Socio-Economic", .903 for "Interaction with Students", .846 for "Colleagues and Students' Parents", .890 for "Individual Self-Development", .843 for "Occupational Exam", .770 for "Adaptation", .699 for "School Management" subscales. A significant difference was found in Interaction with Students, Occupational Exam subscales in terms of gender ($p < .05$). Female students had higher levels of anxiety when compared to male students. Significant differences were found in Interaction with Students and Individual Self-Development subscales in terms of age ($p < .05$). Participants in lower ages were found to have higher levels of anxiety. There was no significant difference according to university, mother's and father's education levels and family income variables ($p > .05$). **Conclusion:** As a result, It can be concluded that the significant difference between gender groups is derived from social values, and the difference in age groups is due to lack of occupational qualification. On the other hand, as a result of literature review, there was no study about teacher occupational anxiety comparing different universities and family income. It is thought that findings of this study will contribute to the literature and support future research.

1. GİRİŞ

Yaşanan hızlı değişimler birçok alanda etkisini göstermektedir. Değişimin etkilediği bir alan da eğitim alanıdır. Eğitim, toplumların ilerleme kaydetmesine katkı sağlayacak önemli bir unsurdur. Her ülkede olduğu gibi ülkemizde de toplumun devamının ve gelişiminin sağlanması ve bireylerin yetiştirilmesi eğitimin görevidir (Sağlam, 2011). Lisans düzeyinde eğitim alan bireylerinde iyi yetişmiş, mesleki yeterliğe ve yeterli uzmanlığa sahip olarak mezun olması gerekmektedir.

Öğretmen adaylarının eğitimleri sonucunda bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda mesleğe uygun olarak davranış değişikliği geliştirmeleri beklenmektedir (Doğan, Çoban, 2009). Özellikle öğretmen adayları, üniversite eğitimi boyunca teorik ve uygulamalı olarak uzmanlaştıkları branşa özgü derslerin yanı sıra, öğrenciye nasıl davranacakları konusunda dersler de almaktadırlar. Ancak, bu eğitim süresince öğretmen adaylarının kendi duygusal durumlarına yönelik bir rehberlik yapılmamaktadır (Dursun, Karagün, 2012). Bu durumun sonucunda ise öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik kaygı ve stres durumu yaşadıkları söylenebilir.

Kaygı, bireyin özellikle geleceğe dönük plan ve beklentileriyle alakalı olarak ortaya çıkan bir durumdur (Uludağ ev ark., 2014). Başka bir ifadeyle kaygı, bireyin belirli durumları yorumlama şeklini ve bu yorumlama sonucuyla ilişkili olan duygularını da ele almaktadır. Eğer birey, görevin gerekliliklerinin kendi kapasitesinin üzerinde ve karşılayamayacağı kadar yüksek olduğunu düşünüyorsa ve üstelik sonuç onun için önemliyse, durumu tehdit edici olarak algılayacak ve daha fazla kaygı yaşayacaktır (Schmidt, Wrisberg, 2012). Bu açıklamalardan da anlaşılacağı gibi birey kapasitesinin üzerinde ve kendisi için önemli görevleri başaramamaktan korkmakta ve bunun sonucunda ise bir kaygı durumu ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adaylarının bir kısmı da farklı nedenlerden dolayı bu sorunlarla mücadele etmek durumunda kalmaktadır.

Mesleki kaygı değişik alt boyutlarda incelenebilir. Fuller' e göre öğretmen adaylarındaki mesleki kaygı durumu üç grupta toplanabilir. Bunlardan birincisi ben-merkezli kaygılar, ikincisi görev-merkezli kaygılar, üçüncüsü ise öğrenci merkezli kaygılardır. Her kaygı alt boyutu öğretmen adaylarında farklı seviyelerde kendini gösterebilir. Çünkü her bireyin karşılaştığı olumsuz bir durum karşısındaki kaygı düzeyi ve bu kaygısal durum karşısında gösterdiği tepki farklıdır (Saban ve ark., 2004).

Öğretmen adayları bahsedilen farklı kaygı durumlarını farklı şekillerde yaşayabilir ve bu kaygı düzeyleri ile başa çıkma durumları farklılık gösterebilir. Bu çalışmada da beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının mesleki kaygı durumlarının çeşitli değişkenlere göre araştırılması amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırmanın Modeli: Araştırma, tarama modeline uygun olarak yürütülmüştür. Tarama araştırması bir grubun, ölçülmesi istenen özelliklerini belirlemeye yönelik olarak veri toplanmasını amaçlayan çalışmalar olarak adlandırılır (Büyüköztürk ve ark., 2016).

Evren ve Örneklem: Araştırmanın evrenini Türkiye’deki Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi ve Kastamonu Üniversitesi bünyesindeki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında; Pamukkale Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi bünyesindeki Spor Bilimleri Fakülteleri’nin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinde öğrenim gören, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş 511 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Demografik Bilgi Formu: Araştırma katılımcılarından cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri üniversite, sınıf, anne ve baba eğitim durumu ile aile gelir durumuna ilişkin soruların yer aldığı “Demografik Bilgi Formu” ‘nu doldurmaları istenmiştir.

Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ): Cabı ve Yalçınalp (2013) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan Mesleki Kaygı Ölçeği (MKÖ) kullanılmıştır. MKÖ Görev Merkezli Kaygı, Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı, Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı, Meslektaş ve Veli Merkezli Kaygı, Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı, Atanma Merkezli Kaygı, Uyum Merkezli Kaygı ve Okul Yönetimi Merkezli Kaygı olmak üzere toplam 8 alt boyuttan ve 45 maddeden meydana gelmektedir. Ölçek maddeleri “Çok kaygılanıyorum”, “Oldukça kaygılanıyorum”, “Kısmen kaygılanıyorum”, “Çok az kaygılanıyorum”, “Kaygılanmıyorum” olmak üzere 1’den 5’e kadar puanlanmaktadır. Düşük ortalamalar yüksek kaygı düzeyini temsil etmektedir. Cabı ve Yalçınalp (2013)’in çalışmasında ölçeğin alt boyutlarına ilişkin Cronbach Alpha değerlerinin .67 ile .94 arasında değiştiği görülmektedir.

Verilerin Analizi: Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22 ile analiz edilmiştir. Normallik varsayımı, basıklık ve çarpıklık değerlerine göre belirlenmiştir. Buna göre, değerlerin +2 ve -2 aralığında kalmasından dolayı verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (Schutz ve Gessaroli, 1993). Cinsiyet ve yaş değişkenleri için Bağımsız Örneklem t-testi; sınıf, üniversite, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyi değişkenleri için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Tablo-1 Tanımlayıcı istatistikler

Değişken	Alt Değişkenler	N	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	208	40.7
	Erkek	303	59.3
	Toplam	511	100
Yaş	17-22	388	75.9
	23 ve Üzeri	123	24.1
	Toplam	511	100
Üniversite	Afyon Kocatepe Üniversitesi	60	11.7
	Cumhuriyet Üniversitesi	49	9.6

	Dumlupınar Üniversitesi	103	20.2
	Kastamonu Üniversitesi	95	18.6
	Pamukkale Üniversitesi	89	17.4
	Gazi Üniversitesi	115	22.5
	Toplam	511	100
Sınıf	1. Sınıf	114	22.3
	2. Sınıf	102	20
	3. Sınıf	137	26.8
	4. Sınıf	158	30.9
	Toplam	511	100
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	295	57.7
	Ortaokul	53	16.2
	Lise	100	19.6
	Üniversite ve Üzeri	33	6.5
	Toplam	511	100
Baba Eğitim Durumu	İlkokul	160	31.3
	Ortaokul	116	22.7
	Lise	145	28.4
	Üniversite ve Üzeri	90	17.6
	Toplam	511	100
Aile Gelir Düzeyi	1000 TL ve altı	116	22.7
	1001-1500 TL	142	27.8
	1501 – 2000 TL	78	15.3
	2001-2500 TL	71	13.9
	2501 ve Üzeri	104	20.4
	Toplam	511	100

Tablo 1 incelendiğinde çalışmanın katılımcılarının 208'inin (%40.7) kadın ve 303'ünün (%59.3) erkek olduğu görülmektedir. "17-22" yaş grubuna ait katılımcı sayısının 388 (%75.9), "23 ve Üzeri" yaş grubuna ait katılımcı sayısının ise 123 (%24.1) olduğu görülmektedir. Katılımcıların 60'ı (%11.7) Afyon Kocatepe Üniversitesi, 49'u (%9.6) Cumhuriyet Üniversitesi, 103'ü (%20.2) Dumlupınar Üniversitesi, 95'i (%18.6) Kastamonu Üniversitesi, 89'u (%17.4) Pamukkale Üniversitesi, 115'i (%22.5) Gazi Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. 114 katılımcı (%22.3) 1. sınıfta öğrenim görmekte iken, 102 katılımcı (%20) 2. Sınıf, 137 (%26.8) katılımcı 3. sınıf ve 158 katılımcı (%30.9) 4. sınıfta öğrenimini sürdürmektedir. Anne eğitim durumu değişkenine ilişkin bulgular incelendiğinde araştırma katılımcılarının 295'inin (%57.7) annesinin ilkökul mezunu, 53'ünün (%16.2) ortaokul mezunu, 100'ünün (%19.6) lise mezunu ve 33'ünün (%6.5) üniversite mezunu olduğu ya da lisansüstü seviyede eğitim aldığı görülmektedir. Anne eğitim durumu değişkenine ilişkin bulgular incelendiğinde ise araştırma katılımcılarının 160'ının (%31.3) babasının ilkökul mezunu, 116'sının (%22.7) ortaokul mezunu, 145'inin (%28.4) lise mezunu, 90'ının (%17.6) ise üniversite mezunu olduğu ya da lisans üstü seviyede eğitim aldığı görülmektedir. Aile gelir

düzeyine ilişki bulgular incelendiğinde ise 116 katılımcının (%22.7) ailesinin aylık gelirinin 1000 TL ve altında olduğu, 142 katılımcının (%27.8) 1001-1500 TL aralığında olduğu, 78 katılımcının (%15.3) 1501-2000 TL aralığında olduğu. 71 katılımcının (%13.9) 2001-2500 TL aralığında olduğu, 104 katılımcının (%20.4) 2501 TL ve üzerinde olduğu görülmektedir.

Tablo-2 MKÖ alt boyutlarına ilişkin Cronbach' s Alpha değerleri

Alt Boyutlar	Cronbach Alpha
Görev Merkezli Kaygı	.940
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı	.876
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı	.903
Meslektaş/Veli Merkezli Kaygı	.846
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	.890
Atanma Merkezli Kaygı	.843
Uyum Merkezli Kaygı	.770
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	.699

Tablo 2 incelendiğinde alt boyutlara ilişkin Cronbach' s Alpha değerlerinin .699 ile .940 arasında değiştiği görülmektedir.

Tablo-3 MKÖ Alt Boyut Skorlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Değerleri

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	Ort.	Ss	t
Görev Merkezli Kaygı	Kadın	207	56.35	11.94	-.757
	Erkek	303	57.15	11.49	
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı	Kadın	207	25.04	6.87	-1.234
	Erkek	303	25.80	6.82	
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı	Kadın	207	23.06	5.54	-2.024*
	Erkek	303	24.10	5.76	
Meslektaş/Veli Merkezli Kaygı	Kadın	207	20.17	4.60	-.415
	Erkek	303	20.34	4.52	
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	Kadın	207	15.54	4.68	-1.321
	Erkek	303	16.07	4.08	
Atanma Merkezli Kaygı	Kadın	207	8.78	3.73	-2.468*
	Erkek	303	9.60	3.60	
Uyum Merkezli Kaygı	Kadın	207	11.54	3.06	-1.767
	Erkek	303	12.02	3.01	
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	Kadın	207	10.99	2.79	-.123
	Erkek	303	11.02	3.06	

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı ve Atanma Merkezli Kaygı alt boyutlarında cinsiyetler açısından anlamlı farklılık saptanmıştır (p<.05). MKÖ skorları atanma ve öğrenciler ile iletişim açısından incelendiğinde, kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha yüksek kaygı düzeylerine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo-4 MKÖ Alt Boyut Skorlarının Yaş Değişkenine Göre t-testi Değerleri

Alt Boyutlar	Yaş	N	Ort.	Ss	t
Görev Merkezli Kaygı	17-22	388	56.42	11.96	-1.480
	23 ve üstü	122	58.11	10.65	
Ekonomik/Sosyal Merkezli Kaygı	17-22	388	25.37	6.77	-.704
	23 ve üstü	122	25.87	7.08	
Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı	17-22	388	23.34	5.82	-2.497*
	23 ve üstü	122	24.72	5.14	
Meslektaş/Veli Merkezli Kaygı	17-22	388	20.17	4.58	-.916
	23 ve üstü	122	20.60	4.44	
Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı	17-22	388	15.65	4.48	-2.070*
	23 ve üstü	122	16.50	3.80	
Atanma Merkezli Kaygı	17-22	388	9.17	3.60	-1.065
	23 ve üstü	122	9.57	3.87	
Uyum Merkezli Kaygı	17-22	388	11.75	3.04	-.984
	23 ve üstü	122	12.06	3.03	
Okul Yönetimi Merkezli Kaygı	17-22	388	10.99	2.94	-.203
	23 ve üstü	122	11.05	2.98	

*p<.05

Tablo 4 incelendiğinde Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı ve Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı alt boyutlarında yaş grupları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır (p<.05). MKÖ skorları öğrenciler ile iletişim ve kişisel gelişim açısından değerlendirildiğinde, daha düşük yaşlardaki katılımcıların daha yüksek kaygı düzeylerine sahip olduğu görülmektedir.

Üniversite, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyi değişkenlerine yönelik olarak, katılımcıların ölçek alt boyut skorları üzerinde yapılan ANOVA sonucunda gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır (p>.05).

4. TARTIŞMA SONUÇ

Bu çalışmada Afyon Kocatepe Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi bünyesindeki Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında; Pamukkale Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi bünyesindeki Spor Bilimleri Fakülteleri'nin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümleri'nde öğrenim gören 511 üniversite öğrencisinin kaygı düzeylerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bulgular incelendiğinde cinsiyet ve yaş değişkenlerine göre mesleki kaygı düzeylerinin farklılaştığı belirlenmiştir. Üniversite, anne-baba eğitim durumu ve aile gelir düzeyine yönelik yapılan analizler sonucunda ise gruplar arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Cinsiyet değişkenine yönelik olarak yapılan analiz sonucunda, Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı ve Atanma Merkezli Kaygı alt boyutlarında anlamlı farklılık saptanmıştır (p<.05). MKÖ skorları atanma ve öğrenciler ile iletişim açısından incelendiğinde, kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre daha yüksek kaygı düzeylerine sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgu, toplumsal olarak kadınların erkeklere oranla daha fazla baskıya maruz kaldığı, kadınların çalışma hayatında olma isteğinin ve düşüncesinin artmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Akgün ve ark., (2007)'de matematik ve fen branşlarında okuyan öğrencilerin branş ayrımı yapmadan kaygı düzeylerini karşılaştırmış ve her iki branşta da kadınların erkeklere

oranla daha yüksek kaygı düzeyine sahip oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Araştırma bulguları, bu çalışma ile paralellik göstermektedir. Ancak, bu bulgu ile paralellik göstermeyen çalışmalar da olduğu görülmektedir. Özbal ve ark., (2015) yaptıkları çalışmada görev merkezli, ekonomik, öğrenci ile iletişim, atanma ve okul yönetimi merkezli kaygı alt boyutlarında cinsiyetler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Yapılan benzer araştırmalarda da mesleki kaygı alt boyutlarında cinsiyetler arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Ünaldı, Alaz, 2008; Doğan ve Çoban, 2009; Kafkas ve ark., 2010; Temiz, 2011; Gümrükcü Bilgici, Deniz, 2016). Yabancı diller bölümü dördüncü sınıf öğrencileri üzerinde yapılan başka bir çalışmada ise öğrencilerin mesleki kaygı düzeylerinin cinsiyet yönünden önemli farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Atmaca, 2013). Gerçekleştirilmiş olan çalışmaların farklı yıllarda ve farklı branşlara ilişkin yapılmış olması, çalışmalar arasındaki farklılığın temel nedeni olarak gösterilebilir.

Öğrenci/İletişim Merkezli Kaygı ve Kişisel Gelişim Merkezli Kaygı alt boyutlarında yaş grupları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<.05$). MKÖ skorları öğrenciler ile iletişim ve kişisel gelişim açısından değerlendirildiğinde daha düşük yaşlardaki katılımcıların daha yüksek kaygı düzeylerine sahip olduğu görülmektedir. Bu bulgunun, düşük sınıf düzeylerindeki öğretmen adaylarının, mesleki yeterliğe ve donanımına sahip olmadıklarını düşünmelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Çakmak ve Hevedanlı (2004) yaptıkları çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencilerine göre daha fazla mesleki kaygı yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgular, araştırmamızla paralellik göstermektedir. Araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermeyen çalışmalar olduğu da görülmektedir (Atmaca, 2013; Kurtuldu, Ayaydın, 2015; Serin ve ark., 2015). Atmaca (2013) yaptığı çalışmada yaş faktörünün öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerini önemli derecede etkilemediği sonucuna ulaşmıştır. Bir diğer çalışmada ise sınıf öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik kaygı düzeyleri sınıf değişkenine göre incelenmiş ve öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Serin ve ark., 2015).

Aile gelir düzeyi, üniversite, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve değişkenlerine yönelik olarak, katılımcıların ölçek alt boyut skorları üzerinde yapılan ANOVA sonucunda gruplar arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p>.05$). Dilmaç (2010) görsel sanatlar öğretmen adaylarının aile gelir düzeylerine göre kaygı düzeylerindeki farklılıkları incelemiş ve tüm alt boyutlarda düşük aile gelirine sahip olanların, yüksek gelire sahip olanlardan daha fazla kaygı düzeyi yaşadıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu bulgular, araştırmamızla paralellik göstermemektedir. Doğan ve Çoban (2009)'ın çalışmasında da anne-baba eğitim durumuna göre mesleki kaygı düzeylerinin farklılık göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır. Doğan ve Çoban (2009)'ın çalışması bu yönüyle, araştırmadan elde edilen bulgular ile paralellik göstermektedir.

Diğer yandan, ilgili alan yazın taraması sonucunda, üniversite ve aile gelir düzeyinin mesleki kaygı boyutuyla karşılaştırıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle elde edilen bulguların alan yazına katkı sağlayacağı ve sonraki çalışmalara

destek olacağı düşünülmektedir. Konu ile ilgi daha fazla çalışmanın yapılması alana katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, cinsiyete göre ortaya çıkan farklılığın toplumsal değerlerden, yaş gruplarındaki farklılığın ise mesleki yeterlilik ve donanım eksikliğinden kaynaklandığı söylenebilir. Üniversite, anne-baba eğitim durumu ve aile gelir düzeylerinde farklılığın bulunamaması çalışmaya katılan öğrenci sayısından kaynaklanabilmektedir. Bu nedenle daha fazla üniversite ve daha fazla grupla çalışmaların yapılması daha doğru sonuçların çıkmasına katkı sağlayacaktır.

5. KAYNAKÇA

Akgün A, Gönen S, Aydın M. (2007). *İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 6(20), 283-99.

Atmaca H. (2013). *Almanca, Fransızca Ve İngilizce Öğretmenliği Bölümlerinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygıları*, Turkish Studies-International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(10), 67-76.

Büyüköztürk Ş, Çakmak EK, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 20. Baskı, Pegem Akademi, 14-15.

Cabi E, Yalçınalp S. (2013). *Öğretmen Adaylarına Yönelik Mesleki Kaygı Ölçeği (Mkö): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 44.

Çakmak Ö, Hevedanlı M. (2004). *Biyoloji Öğretmen Adaylarının Kaygılarını Etkileyen Etmenler*, XIII. Uluslararası Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Dilmaç O. (2010). *Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 24, 49-66.

Doğan T, Çoban AE. (2009). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, Eğitim ve Bilim, 34(153), 157-68.

Dursun S, Karagün E. (2012). *Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi: Kocaeli Üniversitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Son Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma*, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24, 93-12.

Gümrükçü Bilgici B, Deniz Ü. (2016). *Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygılarının Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi*, Cumhuriyet International Journal of Education, 5(1), 53-70.

Kafkas ME, Mahmut A, Çoban B, Karademir T. (2010). *Investigation of the Relationship between Preservice Physical Education Teachers' Sense of Self-Efficacy and Professional Concerns*, Inonu University Journal of the Faculty of Education, 11 (2), 93-11.

Kurtuldu MK, Ayaydın A. (2015). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Mesleki Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 28.

Özbal AF, Özböke C, Kocaekşi S. (2015). *Analyzing the Professional Concern Levels of Physical Education and Sports Teacher Student's in terms of Different Variables*, Procedia-Social and Behavioral Sciences, 186, 113-19.

Saban A, Korkmaz İ, Akbaşı S. (2004). *Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygıları*, Eurasian Journal of Educational Research, 17, 198-08.

Sağlam M. (2011). *Türk Eğitim Sisteminde ve Öğretmen Eğitiminde Yapısal Düzenlemeler ve Program Geliştirme Çalışmaları*, İçinde, Ed, Kilimci S.A., *Türkiye' de Öğretmen Yetiştirme*, Pegem Akademi, Ankara, 138.

Schmidt AR, Wrisberg CA. (2012). *Motor Öğrenme ve Performans*, Çeviri, Ed., Kuruç Z., Anı Yayıncılık, 43.

Schutz RW, Gessaroli ME. (1993). *Handbook of Research in Sport Psychology*, MacMillan, New York, 918.

Serin MK, Güneş AM, Değirmenci H. (2015). *Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları İle Mesleğe Yönelik Kaygı Düzeyleri Arasındaki İlişki*, Cumhuriyet International Journal of Education, 4(1), 21-34.

Temiz E. (2011). *Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Cinsiyet ve Alan Değişkenleri Açısından İncelenmesi*, e-Journal of New World Sciences Academy, 6(2), 303-10.

Uludağ G, Taşdöven H, Dönmez M. (2014). *Polis Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 18(2), 75-94.

Ünaldı ÜE, Alaz A. (2008). *Coğrafya Öğretmenliğinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 26, 1-13.

Makale Geliş (Submitted) : 01.09.2017
Makale Kabul (Accepted) : 07.12.2017
Yazışma Adresi (Corresponding Address): a.feraykoksal@hotmail.com